

SLOVENE.

Političen list za slovenski národ.

Po pošti prejemam veljâ: Za celo leto predplačan 15 gld., za pol leta 8 gld., za četrt leta 4 gld., za en mesec 1 gld. 40 kr.

V administraciji prejemam veljâ: Za celo leto 13 gl., za pol leta 6 gl. 50 kr., za četrt leta 3 gl. 30 kr., za en mesec 1 gl. 10 kr. V Ljubljani na dom pošiljan veljâ 1 gl. 20 kr. več na leto. — Posamezne številke veljajo 7 kr.

Naročnino prejema opravništvo (administracija) in ekspedicijska, Semeniške ulice št. 2.

Naznauila (inserati) se sprejemajo in veljâ tristoletna petit-vrsta: 8 kr., če se tiska enkrat; 12 kr., če se tiska dvakrat; 15 kr., če se tiska trikrat. Pri večkratnem tiskanju se cena primerno zmanjša.

Rokopisi se ne vračajo, nefrankovana pisma se ne sprejemajo.

Vredništvo je v Semeniški ulici h. št. 2.

Izhaja vsak dan, izvenredno nedelje in praznike, ob 1/6. uri popoldne.

Štev. 134.

V Ljubljani, v torek 15. junija 1886.

Letnik XIV.

Državni zbor.

Z Dunaja, 14. junija.

Predsednik obrača, Fuss pa obrne. Dr. Smolka je zbornici nedavno naznanil, da bode poleg carinskih tarifov za vsako sejo na dnevni red postavil nekaj predlogov, o katerih je pričakovati, da ne bode obširnejih razgovorov. Ko je bila v petek dovršena splošnja obravnava o carinskih tarifih in z ogromno večino sklenjeno pričeti posebno razpravo, odložil je g. predsednik pričetek te razprave za prihodnjo sejo, ter pričel raje obravnavo o zboljšanju plač za srednje šolske suplente. Nadejal se je, da bo reč hitro dognana; ali varal se je, profesor Fuss imel je za to priliko pripravljen dolg govor, ter je začel drdrati, da je bilo joj. Obljubil je sicer, da bo govoril le kratko, ali govoril je celo uro. Za njim je poprijel besedo drug nemški profesor Kraus in nasvetoval celo nekaj prememb, in da bi bila trojica dopolnjena, oglasil se je še tretji profesor, vodja Mathon iz češkega kluba, ki je omenjal, da se suplentom na čeških srednjih šolah godi še veliko slabše, kakor na nemških.

Tudi naučni minister Gauč je pri tej priliki spregovoril in zlasti povdarjal, da bo posebna skrb njegova zboljšati stanje suplentov in da bode povečal šolnino, da dobi več dohodkov. Najmanjša šolnina bo znašala 30 gld., največja t. j. na Dunaji pa 50 gld. na leto. To naznanilo med poslanci ni zbudilo posebne zadovoljnosti in marsikdo je z glavo majal, češ, da je šolnina že zdaj previsoka, in da se s svobodnim podučevanjem šolnina sploh ne vjema. Mnogi in tehtni razlogi govoré še za odpravo šolnine na vseučiliščih, ne pa da bi se pomnoževala na srednjih šolah. Poročevalec Jireček je v končnem govoru omenjal, da ni hotel žaliti profesorjev, ko je v budgetnem odseku rekel, da jemljejo darila, potem pa je bil zakon potrjen brez premembe in je bila ob štirih popoldne seja sklenjena.

Zakon o zavarovanju delavcev proti nezgodam.

VIII.

Paragraf 12 govori o sestavi pravičnega odbora, v katerega bodo tretjino zastopnikov volili podvzet-

niki, tretjino pa minister notranjih zadev iz mož, katerim so znane gospodarske razmere dotičnih krajev ali dežel. Načelnika in njegovega namestnika voli pravični odbor sam. Minister smé pravični odbor tudi razpustiti in začasno vodstvo izročiti posebnemu oskrbniku, vendar mora v 4 tednih skrbeti za izvolitev novega pravičnega odbora.

Poljski klub je mislil, da bi bilo prav, ko bi pri izvolitvi predstojništva ali pravičnega odbora ne imela govoriti samo vlada, ampak tudi deželni odbori. Poslanec Madejski je toraj nasvetoval dostavek, da naj vlada tretjino pravičnih odborikov izbere iz mož, ki mu jih v ta namen predlaga deželni odbor. Pa vladni zastopnik Steinbach se je temu predlogu protivil, češ, da je neupravičen in neizvršljiv, in da bi dajal povod k nezadovoljnosti in večnim prepriom. Navadno bode štel pravični odbor 9 udov, vlada bo toraj izbrala tri; kjer obsega zavarovalnica eno samo deželo ali morda en sam okraj, bi se vlada pač lahko ozirala na predlog deželnega odbora. Ali kaj naj stori, ako bode morda pet ali šest dežel združenih v eno zavarovalnico? Čegavega predloga naj se drži? Dva ali tri odbore bo morala prezirati, ki bodo vsled tega godrnjali in se pritoževali nad vlado.

Ne more se pa tajiti, da bi bilo dobro in koristno, ko bi imeli deželni odbori pri izbiranju vladne tretjine odborikov priliko izraziti vsaj svoje mnenje. Vlada na ta način izve za marsikakega pripravnega odborika, ki bi ji sicer morda neznan ostal, in dobi zanesljiv imenik poštenih in za ta posel sposobnih mož, izmed katerih more tem boljše izbrati najpripravnije in najmožnejše tri. Pravo je toraj zadel dr. Rapp, ki je po ugovoru zoper navsét Madejskov predlagal dostavek, da naj vlada pred izbiranjem svoje tretjine odborikov deželne odbore vpraša za njihovo mnenje. Temu posredovalnemu predlogu, ki je vladni na korist, ne da bi kaj kratil njenih pravic, se vlada ni upirala in je vsled tega pri glasovanju res tudi obveljal.

Paragraf 13 določuje, da mora vsaka zavarovalnica imeti svoja pravila z natančnimi določbami o aktivni in pasivni volilni pravici, o volitvi oskrbovalnega odbora, o plačilnih obrokih itd. V paragrafu 14 pa je izrečeno, da se imajo obrtni zavodi, fabrike

in podvzetja po večji ali manjši nevarnosti, ki jo prizadeva dotična obrt, razdeliti v več vrst. Da se vidi, je li v kakem zavodu nevarnost za delavce zmerom enaka ali se je pomnožila, ali morda pomajšala, treba bo vse fabrike vsakih pet let pregledati in potrebne premembe že za šesto leto učiniti. Prvi pregled smel se bo pa vršiti še pred petim letom.

Paragraf 15 ima določbo, da se iz preostankov osnuje rezervin zaklad, ki smé znašati pa le 10 odstotkov glavnice, ki je potrebna za izplačevanje odškodnin. Razun tega rezervinega zaklada, za katerega se boste obračali dve tretjini preostankov, ima se iz tretje tretjine osnovati še skupen rezervin zaklad, ki bode imel pomagati posameznim zavarovalnicam, ako bi vsled kake neprevidene velike nesreče s svojimi plačili prišle v zadrego, in bi lastni rezervini zaklad ne zadostoval. Vsled te določbe so zavarovalnice med seboj v zajemni zvezi, da druga za drugo dobro stojé, in da preostanki enega okraja koristijo drugemu slabejšemu, revnejšemu ali nesrečnejšemu.

Paragraf 16 določuje, da se imajo za zavarovanje pobirati gotovi, po velikosti letnega zaslužka in nevarnosti dotičnega zavoda določeni zneski. Že v enem prejšnjih člankov sem omenjal, da je to najprimernejši in najbolj zanesljiv način skrbeti za potrebne stroške. Zato o tej zadevi ne bodem več obširneje govoril, ampak le omenjam, da so bile v tej zadevi enakega prepričanja in mišljenja vse stranke državnega zbora, in da ni bilo o nobenem načelnem vprašanju med njimi takega soglasja, kakor ravno o tem. Tolikanj bolj se je bilo toraj čuditi, ko so se pri pretresanju tega paragrafa oglašili levičarji dr. Plener, Menger in Mauthner ter strastno zagovarjali, naj se za vsako leto potrebni stroški razdelé med zavarovance in naj se ti doneski ravnaajo po velikosti teh stroškov. Vsled tega bi ne bilo treba nobenih rezervin zakladov. Prav temeljito sta vladna zastopnika Kaan in Steinbach dokazala, da bi šla cela postava rakom žvižgat, ako bi se zavrglo glavno načelo doneskov, po katerem je zakon osnovan. Velika večina je pritrdila tem razlogom in zavrgla od liberalnih govornikov nasvetovane premembe, ki so iz nova pokazale, da liberalcem ta zakon in delavcem zagotovljena pomoč prav za prav

LISTEK.

Žiga Višnjagorski,

prvi avstrijski poslanec na turškem dvoru l. 1528.*)

Spisal I. Steklasa.

Gospodje Višnjagorski so dobili svoje ime po posestvu Višnjagora, kateri se pripisuje velika starost. Pravijo, da je bila sezidana 500 let pred Kristusovim rojstvom. Vendar pa se nam zdi to kaj neverjetno, saj se tudi rodovina Višnjagorskih nahaja v listinah še le v 12. veku. Najstarejši nam do zdaj

znani Višnjagorski je Rudolf, ki ga nahajamo med pričami v koroški Krki leta 1164. Trinajst let kasneje, leta 1177 je živel Albert Višnjagorski. Kot bližnji sosed Zatiškemu samostanu je v ondašnji cerkvi podaril sv. Jurju posvečeni altar, ki ga je leta 1196 blagoslovil škof Krški Ditrih. Zatiški letopisec ga imenuje pri tej priložnosti grofa. Isti Albert je prisegel 7. oktobra leta 1200 v Starem mestu (Civiale) zvestobo Poreškemu škofu Fulceriju, kateri mu je podelil neki feud.

Višnjagorski so imeli na Kranjskem prav obširno posestvo. Njihovi in viteзов Presežkih vazali so bili: gospodje Cveteški med Mokronogom in Škocijanom v Laknicah (sedaj je ta grad podrtina); Otoški, Mokronoški, Preseški, Hrvaško-brodski in Zaloški (Breitenau). Bržkone pa je bil Albert poslednji mogočni gospod v teh krajih, kajti imel je samo eno hčer, Sofijo po imenu, ki se je omožila s Henrikom, mejnim grofom Istrskim iz rodovine Meranske, ki je bil takrat najuglednejša na celem slovenskem jugu ter v rodu s hrvaškimi bani, z velikimi župani srbskimi in celo s kraljevsko rodo-

vino ogersko.*) Od Boga z velikim bogastvom obdarovana sta bila posebna dobrotnika Zatiškega samostana. Leta 1228 sta mu podelila pravico slobodno loviti in sekati po okolici. Ker je pa Henrik še tisto leto umrl in ker je Sofija bila brez otrok, stopila je v Admonški samostan. Dne 18. oktobra leta 1228 je patrijarh akvilejski Bertold svoji svakinji Sofiji — Henrik in Bertold sta bila brata — potrdil vse njene daritve Černomaljski cerkvi in štirim podružnicam njenim. Ravno v tem času pa so bili tudi kraji okoli Metlike in Žumberka za stalno zedinjeni s kranjsko in slovensko marko in veščidel s posredovanjem Bertoldovim; a nemški knezi so poverili obrambo mej proti Hrvatski nemškemu križarjem, ki so utemeljili svoje komende leta 1223 v Metliki in Črnomlju.**)

L. 1238. in 1250. je podarila Sofija še več zemljišč Zatiškemu samostanu. Kar je ostalo, volila je Margareti, sestri Fridrika Hrabrega (1230 do 1246) in soprogi češkega kralja Otokarja II. (1258

*) „Slovenec“ l. 1884. Žumberk.

**) „Slovenec“ l. 1884 podlistek Žumberk.

*) Ant. von Gevay: „Urkunden und Aktenstücke zur Geschichte der Verhältnisse zwischen Oesterreich-Ungarn und der Pforte im XVI. u. XVII. Jahrhundert. Aus Archiven und Bibliotheken. I. Gesellschaft K. Ferdinands I. an Sultan Suliman I. 1528. Wien 1840. — Letopis Matice Slovenske 1871: „Turški boji v XV. in XVI. veku s posebnim ozirom na Slovence. Spisal Janez Parapat.“ — Vestnik. Znanstvena priloga „Zori“ l. tečaj. V Mariboru 1873. „Gospodje Višnjagorski.“ J. Parapat.

zeló smrdi, in da so bili le vsled nekake moralíčne síle primorani temu zakonu pritrđiti, da bi jim bilo pa veliko ljubši, ko bi ga bili mogli zabraniti.

Paragraf 17 določuje, da 90 odstotkov zavarovalne premije zadene gospodarje, 10 odstotkov pa delavce. Levičarji so hoteli delavce od plačevanja popolnoma oprostiti in so se njih govorniki Wrabetz, Suess in Neuwirth v tem smislu poganjali v zbornici. Ali nasprotni razlogi, ki sem jih tudi že obširneje obravnaval, so tako tehtni in važni, da je bilo prizadevanje liberalne gospóde zastónj.

Po dovršitvi tega paragrafa ponehalo je ugovarjanje levičarjev in so bili naslednji paragrafi večidel sprejeti brez ugovora. Še pri § 58, pri katerem je manjšina stavila posebne predloge, niso več govorili, zato se tudi meni ni treba več ozirati na razprave v zbornici, ampak bodem v naslednjih člankih omenjal samo določb, ki jih ostali posamezni paragrafi obsegajo.

Karl Klun.

Politični pregled.

V Ljubljani, 15. junija.

Notranje dežele.

Žaljena *avstrijska armada* prejela je dné 7. t. m. v Galiciji jako sijajno zadostenje za vse razžalenje, kar ga ji je „P. L.“ na glavo nametal. Krakovsko vzajemno zavarovalno društvo praznovalo je petindvajsetletnico svojega obstanka, h kateri so bili vsi v Krakovem bivajoči dostojanstveniki povabljeni. Poljaki, ki so dobri Avstrijci postali, hotli so namreč priliko porabiti, da Madjarom, ki so sicer njihovi prijatelji (vsaj na videz), eno gorko založé. Petindvajsetletnica domačinskega zavarovalnega zavoda bo za to, kakor nalašč! Zavod je narastel iz malega do svoje današnje sijajne višave. Zato je bila pa tudi slovesnost izredno sijajna. Več, kakor 300 odličnjakov prišlo je iz vseh krajev dežele k banketu. Najpomembnejše zdravico napil je grof Potocki navzočemu zapovedniku prvega vojne kora, feldmaršallajtenantu knezu Windischgrätzu, rekoč: „Vzvišenost! Čast nam je bila, povabiti Vas, zapovedujočega generala v zapadni Galiciji in zastopnika cesarske armade, na našo današnjo slavnost. Zavod, čegar petindvajsetletni obstanek danes slavimo, je v najožji dotiki z samopravo deželo, ktero nam je Nj. Veličanstvo, kakor tudi drugim pokrajnam, nakloniti blagovolilo. Čem večja pa bode naša samouprava in čem popolnejša, temveč nam bo skrbeti, da se ohrani neskaljena čast tistemu, kar nam državo straži in brani. Teh misli smo bili vedno in vedno ostanemo, kedar se je bilo treba za cesarsko armado potegniti. To ona tudi dobro vé, da smo mi prijatelji njeni in nam zato prijaznost s prijaznostjo vrača. Nov dokaz take prijaznosti je danes Vaš prihod na našo slavnost. Vam toraj, kot zapovedujočemu generalu napijem na zdravje cesarske armade. Bog vas živi!“ — Knez Windischgrätz je na to odgovoril, da mu je v mirnem času naloga, sinove tako slavnih očetov, kakor jih tih pred seboj vidi, v vojaških vednostih vežbati; kedar bode pa cesarjeva volja, popeljem jih pa nad sovražnika. Napijmo toraj pozdravico vsem tistim, ki v tem trenutku ne službujejo pri stalni vojski, pač pa bodo v rezervi, pri brambovcih, ali pa pri domobrancih imeli priliko, boriti se v naših vrstah. Kedar nas bo toraj Nj. Veličanstvo klicalo k orožji, preverjen sem, da se bodo Vaši sinovi in bratje prav tako hrabro borili za slavo domovine, kakor Vaši dedje v minulih stoletjih.“

Najnovejši telegrami iz *Ogerskega* sporočali so, da se je kalno valovje javnih nemirov poglelo, ker se mu je civilna in vojaška oblast z vsó silo uprla. Celó opozicija, ki je poprej javno in zasobno hvalila demonstracije in jih tako jako pospeševala, spoznala je, da to, kar se je v najnovejšem času na Ogerskem godilo, že niso več demonstracije, temveč prav navadni anarhistički izgredi na rop in umor. Za to so pa vojaki tudi z vsó odločnostjo proti rogoviležem postopali. Zajeli in zaprli so jih na tisoče; kdor je bil pa posebno srborit, jo je pa tudi za vedno skupil, kajti več je bilo prebodenih, da so umrli, mnogo jih je pa ranjenih. Tej odločnosti, ki so jo vojaki pokazali, se je tudi zahvaliti, da je mir po deželi. Kjer se sodrga trikratnemu pozivu ni umaknila, ondi pričeli so bajonetje svoje krvavo delo; žalostno, če se mora vojak svojemu lastnemu sodržavljanu z orožjem v roki nasproti staviti, a v takih prilikah mora biti. To so tudi Madjari sami sprevideli in so sedaj vojakom hvaležni za požrtvalno odločnost, kajti dostikrat je kamenje kar od treh strani na nje letelo. Celó opozicijski časniki so svojo pisavo spremenili, in so za to, da se morajo smeti, ki so se v najnovejšem času po ulicah nastlale, brez milosti in če treba, z ognjem in mečem pospraviti. Na Ogerskem bi sploh ne bilo nikdar do tolikega upora prišlo, če bi opozicija ne bila spodkopavala veljave redarstva in vojaštva. Tako je pa s svojim hujskanjem le to dosegla, da se je poulična sodrga redarjem in vojakom povsod nesramno krohotala in je kamenje na nje metala, kjer koli so ji ukazovali, da naj se razide. Če je že v glavnem mestu vse kviško, zakaj bi pač tudi po deželi nekoliko ne porogovili, mislili so si gimnazijalci v Miškolecu in so se zvečer 9. t. m. po mestnih ulicah v tolpah sprehajali in Madjarom na slavo razgrajali. Redarji so jih pa vsaksebi raztepli. Po glediščih se prepevaje kitice, v katerih se revolucija proslavlja, poslušalci pa ploskajo, kakor bi bili ob pamet. Tisza ne pojde in nekteri celó trdijo, da si je mož s tem še celó svoje stališče znatno utrdil. Prav tako so tudi neutemeljene vse govorice, da bi general knjižice, Edelsheim Gyulay, Budapešt zapustil.

Ruski listi sprevrgli so svojo taktiko; začeli so v najnovejšem času vse drugače, vse bolj spoštljivo o *avstro-ogerski državni moči v Bosni in Hercegovini* pisati, kakor je bila to dosedaj njihova navada. Večinoma vsi nam priznavajo, da smo zadosti trdni, če bo treba danes ali jutri odločilen glas oddajati v balkanskih zadevah; prav zaradi tega se nam bode pa tudi posrečil priklop Bosne in Hercegovine. Kljub temu postopanju so pa skoraj soglasno proti temu, da bi gledé balkanskih vprašanj Rusija skupno delovala z Avstrijo. Kar se tiče srednje evropske politike, se jim prav zdí, če Rusija z Nemčijo vzajemno postopa; na Balkanu, pravijo, pa Rusija ne sme imeti nobenega tovariša, če hoče svoj namen in svojo nalogo dovršiti. Posebno bi bilo pa sedaj to jako nespametno od nje, če bi z Avstrijo združena čez Balkan podala se, ker ji med Bolgari sočutje tako očividno raste. Bolgari v Rusih še vedno nič drugega ne vidijo, kakor svoje rešitelje. Pa tudi Grki se bodo jeli polagoma Rusom približavati, kakor hitro se bodo z Bolgari popolnoma sprijaznili, na kar se je začela pot že gladiti. Tu moramo že reči, da ruski politikarji vse preveč rožno vidijo, če mislijo, da bo res tako. Grki in Bolgari se ne bodo prav tako malo kedaj sprijaznili, kakor Slovani in Nemci, in to zaradi tega ne, ker Grk povsod hoče biti kladvo, Bolgar naj bi bil pa nakovalo; in vendar imajo Bolgari po svojih najnovejših dokazanih činih mnogo več pravice do gospodarstva, kakor pa Grki. Bolgari so dokazali, da so junaki, Grki pa bebeci in širokoustni bahači.

Vnanje države.

Najvažniši dnevni dogodek dandanes je spremen vlade na *Bavarskem* in prav umestno se nam zdi o tem še nekoliko besedic spregovoriti. Kralj Ludovik II. (Wittelsbacher) rojen je bil 25. avgusta 1845. Vladanje je nastopil po svojem očetu Maksi-

miljanu II. dne 10. marca 1864. Oženjen ni bil. Brata imel je le enega in ta je princ Oton, že dolgo blazen. Najbližnji sorodnik v kraljevi družini je brat ranjcega kralja Maksimilijana II., princ Luitpold, rojen 21. marca 1821. Le-ta, ki je sedaj vladarstvo prevzel, se je poročil 26. aprila 1864 s princezino Avgusto Toskansko. Otroci tega zakona so: princ Ludovik, 41 let star, poročen z Marijo Terezijo, nadvojvodinjo Avstrijsko d'Este in ima 9 otrok (4 prince in 5 princezinj); dalje princ Leopold, 40 let star, poročen z nadvojvodinjo Gizelo, hčerjo našega cesarja, in ima 4 otroke; dalje princezinja Terezija, opatinja kraljevega gospejnega ustava pri sv. Ani v Monakovem in konečno princ Arnulf, od 12. aprila 1882 poročen s princezino Terezijo Liechtensteinovo, mlajšo sestro kneginje Lobkovic. Sedanji vladar princ Luitpold je vojak z dušo in telesom. Tudi v naši armadi zavzema častno mesto lastnika prvega topniškega polka v Krakovem. V državnem poslu je izvežban, ker je do sedaj povsod kralja zastopal.

Proglasila se je dne 10. t. m. na *Bavarskem* sledeča proklamacija novega vladarja: „V imenu kralja! Našo kraljevo hišo in bavarske zveste podanike zadela je po sklepu božjem silno pretresljiva nesreča. Naš čez vse ljubljeni nečak kralj Ludovik II. zbolel je tako hudo, da na podlagi II. člana § 11 naše ustave ne bode mogel več izvrševati vladarskih dolžnosti. Ker za ta slučaj Nj. Veličanstvo kralj sam ni nič določil in tudi sedaj nič več določiti ne more, in ker je tudi drugi naš nečak nad vse ljubljeni princ Oton že več časa tako bolan (tudi blazen), da tudi on ne bo mogel prevzeti vladarstva, ustavno pismo nam, kot najbližjemu sorodovincu žalostno nalogo naklada, da prevzamemo vladarstvo. Žalostnega sreča objavljamo to, ob enem pa na podlagi ustavnega člana II, §§ 11 in 16 sklicujemo deželni zbor na torek 15. junija. Luitpold, princ Bavarski.“ Prebivalstvo je to proklamacijo sprejelo brez posebnega vznemirjenja. Ob enem se je pa proklamacija v prvi vrsti nemškemu cesarju in drugim zveznim knezom objavila. Med tem se je pa prava blaznost pri nesrečnem kralju vedno bolj kazala in včerajni telegram nam je prinesel žalostno vest, da je kralj v Starenberško jezero skočil. Zdravnik Gudden, ki je bil v njegovem obližji, skoči za njim, hotéč rešiti ga. Žalibog, da sta oba vtonila. Daljino pojasnilo dogodkov prihodnjič.

Ni še dobro štiri tedne minulo, in že štirikrat čuli smo o roparskih napadih izza *črnogorskega* skalovja došlih, ki vsi od kraja avstrijskim vojakom veljajo ali pa orožnikom. Roparji prežé ob cestah in gorskih potih za skalami skriti na nič hudega slutéče žrtve svojega fanatizma; kakor hitro se kaka četniška ali vojaška patrôla prikaže, postrelé jo, če ni prevelika, kar od kraja, poberó ji orožje, s katerim se na Črnogoro pomaknejo, kjer so popolnoma varni. Črnogori pri vsem tem jako žalostno ulogo izvršuje, da takim roparjem potuho in zavetišče daje in Avstrija bo prav storila, če bo roparsko gnjezdo od vseh strani obkolila. Kakor se bere, je v tem smislu menda že odšla diplomatska nota v Cetinje. Črnogorci naj nikar ne mislijo, da ker imajo na severu mogočnega strica, jih bo Avstrija še dolgo gledala, kako ji bodo zavrtno njene vojake pobijali. Če knez Nikolaj ne bo storil nič v tej zadevi, storiti bode morala nekaj Avstrija. Bosna in Hercegovina poprej ne bote popolnoma varni, dokler bodo roparji v Črni gori svoje pribežališče imeli in temu ravno mora Avstrija, kakor-koli si že boodi konec storiti.

Laški parlament je bil odprt 10. t. m. ob 11. uri dopoldne. Navzoča sta bila tudi kraljica in kraljevi sin. Poleg kralja sta stala vojvoda iz Aoste in vojvoda iz Genove. Prestolni govor priporoča več postav, ki se tičeje notranjega reda, zlasti na korist delavcev, na kar se hočeje sedaj posebno ozirati. Prestolni govor pravi, da se bode troškovnik predložil v popolnem ravnoverji. Obeta carinsko reformo, izdelovanje železnice in razvoj javnih del. Razmere Italije do drugih držav niso le prijateljske,

do 1278). Dne 31. marca l. 1254. sta vsak posebej vse podložne Višnjagorske darovala škofu brižinskemu.

Kolikor nam je dozdej po virih znanega, imenoval se je med vsemi Višnjagorskimi plemenitaši edini Albert grofa. Valvazor zatorej trdi, da so Višnjagorski grofovski naslov popustili in se za viteze proglasili. Prerano umrli naš zgodovinar Parapat na to prav umestno odgovarja: Čemu? Ali je rodovina ubožala, da se ni mogla vesti in živeti visokemu stanu primerno? Menda ne. Saj je Sofija posestva darovala na vse strani, kar bi ne bila storila, da so bili še kateri možki potomci živi. Višnjagorski grofovski rod je toraj brž ko ne izmrl s Sofijo, in poznejši vitezi so bili ali iz kakega postranskega kolena, ali celó iz druge rodovine, ki se je imenovala po gradu, ki ga je dobila v posest. Vsekako je to temna stran v zgodovini naših domačih plemenitšev, vredna vsestranskega preiskavanja v listinah ljubljanskega muzeja in zgodovinskega društva. Tako se je izrazil marljivi zgodovinar l. 1873., ali pisatelju te razprave ni znano,

da bi bil kdo do zdaj to vprašanje rešil. Sploh pa so zgodovinske vesti o tej zgodovini tako redke, da je skoraj nemogoče, popolno sliko o njej sestaviti. In kar se mora reči o stareji betvi te rodovine, isto velja tudi o mlajši. Celó o najimenitnejem članu mlajše betve, o Žigi, so nam zgodovinski podatki do njegovega poslaustva nepoznati, kakor bomo kasneje videli.

Med gospodi Višnjagorskimi iz mlajše betve nahajamo več dobrotnikov Zatiškega samostana. L. 1284. je naveden med dobrotniki Viljem, a l. 1345. Rudolf, ki je opatu dal dva zemljišča proti temu, da ima v samostanu vse žive dni hrano, obleko in stanovanje*). Leta 1349., dné 21. februarja, potrjujeta Majnard in Ernaudo, brž ko ne sinova Rudolfova, ki je stopil v premošljevalno samostansko življenje, nekatere fevde, ktere jima je dal akvilejski patrijarh.

Med mnogobrojnimi dobrotniki zatiškega samostana omenja Valvazor l. 1356. tudi Jancelna in

Janeza Višnjagorska. Prav verjetno je, da je bila vdova prvega ona Marjeta Jelinova iz Višnjegore, ki je leta 1368. zemljišče in hrib pri Pleterjih prodala Šentjernejskemu župniku Volgerju Turjaškemu. Marjetin sin je bil Herman in soproga njegova, Rotija. Janez je 18. decembra l. 1384. potrdil grofu Frideriku Ortenburškemu sprejem več njiv pri Kellerbergu. L. 1448. omenja nam Valvazor (11. stran, 53, 3.) med mnogimi drugimi dobrotniki Zatiškega samostana tudi Viljema Višnjagorskega. Jurij Višnjagorski je bil kranjski vicedom, kolikor nam je do zdaj po listinah znano od l. 1448—1454. Rodovina Višnjagorskih morala je sploh v tem času biti izgledna, kajti drugač ne bi bil povzdignjen Jurij na tako veliko dostojanstvo, po katerem je mogel imeti velik vpliv na vse domače razmere. Z druge strani pa je to povišenje tudi dokaz, da je ta plemenita rodovina napredovala v zaupanji svojih vladarjev.

(Dalje prih.)

*) Valvazor XI. str. 533, 534 in 629.

marveč tudi prisrčne. Složnost vevlasti je za sedaj ohranila mir v Evropi. Italija je to svoje storila, da se je mir ohranil, kakor to zahtevajo koristi Italije in civilizacije.

V Atenah se pridno razorožuje. Turki so izročili vse vjetnike. *Grška zbornica* je v prvem branji sprejela načrt postave zaradi volitve po večih okrajih. Drugo branje načrta zaradi zmanjšanja števil poslanecev je dalo povod vihnim debatam.

Izvirni dopisi.

Iz Cerkelj, 10. junija. Zeljno je razsušena zemlja naša pričakovala mirnega, pohlevnega dežja, sv. Primož in Felicijan (9. junij) sta v obilni meri zadostila vroči želji; željno pričakovala je naša fara, da pride vrhovni pastir delit darove sv. Duha in tudi to željo sta svetnika izpolnila fari, ker ta dan se je delil v farni cerkvi zakrament sv. birme.

Slovesnosti v ta namen so se vršile dostojno in v najlepšem redu. Na farni meji v Čušnjemku je pričakoval prejšnji dan občinski odbor z g. županom premilega knezo-škofa, ki je med potom iz Šenčurja v Cerklje si ogledal znamenito, božjepotno cerkev v Velesovem. Gosp. župan pozdravi spoštljivo mil. vladiko ter izrazi veselje občanov pri prihodu višega pastirja. Med streljanjem in ubranim zvonjenjem pripelje se knezo-škof v Cerklje, ki so ta dan svojo vsakdanjo, delavno podobo zamenjale s praznično.

Pred cerkvijo bil je napravljen ličen slavolok z napisom: Ave sacerdos magne! Tu pozdravi v imenu šolske mladine Vavken-ova Angelica premilega knezo-škofa s prisrčnim otročjim pozdravom. Potem gredo v cerkev, ki je vsa, ozaljšana in prenovljena od zunaj in znotraj, kakor nevesta sprejela svojega ženina, da tu pozdravijo škofa vseh škofov, Jezusa v presv. R. T.

V mraku so številni kresovi — bilo jih je kakih 15 — po visokih gorah domače fare in Šenturške gore prižgani pričali, da tudi v sreih vernih Gorenjcev gori še vedno starodavna ljubezen do Boga in namestnikov božjih na zemlji. Zvečer se je priredila na čast imenitnemu gostu bakljada in mengeška godba je pred župnijo svirala po vsoporedu deset raznovrstnih komadov: „Kje domov moj?“ „Naprej zastava slave!“ „Hej Slovani!“ „Moravo,“ „Oj Banovci,“ mengeška polka itd. Radovednega ljudstva je bilo vse polno in tudi premili vladika je bil po godbi prijetno iznenaden. Zato se poda h kapelniku povpraša koliko časa da imajo že v Mengešu godbo in se čudi, da je mogoče v tako kratkem času s takimi močmi in pripomočki toliko se izuriti; potem se knez zahvali za izkazano mu čast ter odide v župnijo. Med prenehljaji godbe pa so umetni ognji in rakete kratkočasile in vedrile občinstvo. — Drugi dan so se začele slovesnosti ob 1/2 9. uri.

Po opravljeni sv. maši stopi mil. knezo-škof na prižnico ter v lepem govoru po obredniku za škofovo obiskovanje cerkva povdarja, da se škof pri tej priliki ne spominja le živih, mar tudi mrtvih farmanov, za ktere opravlja mrtvaške molitve in spodbuja verne, da naj radi molijo za uboge verne duše v vicah, tem in sebi največjo korist.

Za tem so prevzvišeni podelili zakrament sv. birme nad 800 otrokom in slednjič se je pričela vizitacija cerkve.

O pol dveh so bile slovesnosti končane.

Pri obedu se domači g. župnik v jedrnatih zdravici zahvali mil. knezoškofu ter izrazi svoje in svojih farmanov veselje, da so videli prvokrat škofa v svoji sredi ter konča želeč, da bi se to še pogosto ponavljalo, da se dopolni, kar je rekel mil. vladika ob svoji intronizaciji: „ut fiat adinstar exemplum primorum christianorum inter episcopum et clerum et populum cor unum et anima una.“ Od drugih nabitnic omenjena bodi še zdravica preč. gosp. dekana Kranjskega, ki je veljala domačemu g. župniku, ki letos obhaja 25letnico mašniških let. Kdor pozna kroniko Cerkljanske fare posebno zadnjih 10 let, pritrdil bo prav iz srca preč. g. dekana želji, da naj Gospod Bog še mnogo let ohrani g. župnika zdravega, da si še mnogo zakladov nabere za nebesa s svojo neumorno delavnostjo.

Malo pred 6. uro se poslovi mil. knezoškof od Cerkljan ter se odpelje proti Smledniku — in ostali smo sami, a ostali so z nami zlati nauki mil. vladike, ostala nam je zavest, da si boljšega višega pastirja ne moremo želeli.

Tako se je slovesnost z vneto pripravljala, v najlepšem redu izvrševala in v popolno zadovoljnost

vseh tudi dovršila. To bodi najlepše plačilo vsem, ki so se za njo trudili.

Končam želeč, naj darovi sv. Duha, razliti nad birmance, naj goreče besede višega pastirja govorene farmanom iz prižnice kakor rahel dež napajajo in poživljajo njih duše, da obrodé stoteren sad za večno življenje.

Iz Škofje Loke, 10. junija. (Zdravniške zadeve. — Pijančevanje se preganja in še kaj.) — Ranocelniška služba z letnimi 500 gld. v Gorenji vasi pri Poljanah je razpisana. Tako bralo se je po časopisih. Hvale vredno je gotovo, da se je zdaj 100 gld. plače več določilo, a še je vprašanje, če se bo dober zdravnik oglašil za to mesto, ker je ob enem v Idriji razpisana enaka služba z 1200 gld. Resnica je, da naše ljudstvo prepogosto išče pomoči pri sleparskih mazačih, a največ to nedostalnost provzroči velika daljava do zdravnikov in zato smem reči, da izveden, vesten in prijazen zdravnik bi si tu v Gorenji vasi v kratkem času pridobil zaupanje in tudi dosti posla in zaslužka. Župnije: Trata, Poljane, Javorje, Lučne, Žir, Nova in Stara Oselica in Leskoveca iskale bi pri njem pomoči. Te župnije po letošnjem duhovskem šematizmu štejejo čez trinajst tisoč duš. Jaz si celó upam trditi, da zdravnik z 500 gld. v Gorenji vasi bi stal bolje, kakor v Idriji z 1200 gld., ker je naša dolina veliko bolj obljudena, kakor Idrijska, zraven tega so v Idriji po trije zdravniki in ne daleč od tam — v Cerknem na Primorskem — sicer star, a po duhu in telesu še mladeniški in vseskozi izvrstni zdravnik, g. Wagentrutz. Tudi domača lekarna bi g. zdravniku nekaj nesla. Veselimo se že naprej, če dobimo dobrega zdravnika v našo lepo dolino.

Pijančevanje tudi v naših krajih žalibog preveč vlada, a mislim, da nikakor ne tako močno, kakor marsikje drugod. Razširilo pa se je veliko preveč v zadnjem času, posebno po hribih, kjer imajo tihotapske (kontrobandarske) pivnice, največ morda v Oseliški županiji, mreže vse križem nastavljene. Letošnje leto se je začelo to tihotapstvo vstavljati in to se imamo zahvaliti veleslavnemu vodstvu vžitinskega davka v Ljubljani, ktero je poslalo izvrstno dačno moč v Gorenjo vas.

Z srčnostjo, ktera je malo komu lastna, preganja tisti gospod vinske in žganjske tihotape po hribih in dolinah. Ako pomislimo, da najbolj premožni kmet v največji občini tu v našem kraju ima tihotapsko pivnico že blizo trideset let, v hiši pa je tihotapstvo od pamtiveka in da ne malo vina potoci in to brez patenta in brez daca — do zdaj menda tudi brez kazni — moramo spoznati, da veliko zaslug bo imel g. dacar, ako ga bo vgnal in kakor se vidi, ljudem dokazal, da oni tihotapec še ni v „páces“ prišel, (tako namreč tu ljudje pravijo, s tem naznanjajoči, da ima vsled zastaranja pravico do tihotapstva). Se vé da, ker je tihotapec veliko število, da je gosp. dacar v nevarnosti. Moral je že prestati napad od sicer ne hudobnega moža, a od družega našuntanega. Ta je za dva meseca spravljen v varno zavetje, a šuntavec bi bil gotovo tudi zrel za ječo. Gosp. dacar pa se ne vstraši, ker vé, da svojo dolžnost vestno spolnuje, dobro in še ne pokvarjeno ljudstvo pa ga bo imelo vedno v najboljšem spominu. Koliko manj je zdaj pijančevanja! Slavnemu c. kr. okrajnemu glavarstvu v Kranji pa smo prav hvaležni, da g. dacarju tako izgledno gré na roke, naj bi le tudi županstva svojo dolžnost spolnile. O tem in morda o marsičem še kaj pišem. Nabralo se mi je jako veliko zanimivega gradiva. — H koncu naj omenim, da se skrbni kmetovalci nadjamo dobre letine, zanikerni pa prav slabe. Suša se je le po travnikih in senožetih poznala, a dobro zagnojeni travniki je niso čutili. Ozmina po dobrih njivah je lepa, po zapušeni pa zlo redka. Sadja bo večidel povsod veliko, le tepke se ne bodo obnesle, ker posebno po hribih marsikje še cvetele niso. Bog nas obvaruj pred hudim vremenom!

Z.

Domače novice.

(V predmestju Trnovem) bode letos cerkveno „žegnanje“ že v nedeljo pred godom sv. Janeza Krstnika, to je, v praznik presv. Trojice, 20. t. m. Dopoldne je slovesno opravilo ob 9. uri, popoldne pa ob 1/2 5. uri, pri vseh treh opravilih je darovanje

za cerkvene potrebe. Cerkev razun 4letnih darovanj drugih prihodkov nima, zato se posebno prikupi velikemu pomočniku sv. Janezu Krstniku, kdor se slovesnosti in darovanja vdeleži.

(Društvo za napravo cenih delavskih stanovališč v Ljubljani) so se pravila potrdila. Hranilnica mu je tudi že 50.000 gld. na razpolaganje dala. Vse drugo potrebno se bo sedaj vkrenilo.

(Kje so mehovi) tistih Nemcev, ktere Slovenci v Ljubljani na meh derejo? vprašala je minuli četrtek Goriška grofinja S. v Ljubljano došla svojo prijateljico ter se je čudila, da ni vsaj na vsakem plotu po enega našla, ker je bilo toliko in tako silnega vpitja.

(Dr. Bauernfeld und Anastasius Grün) se imenuje zanimiva knjiga, ki jo je spisal znani pisatelj Sebastian Brunner in se ravnokar tiska v Berlinu ter pride v kakih 14. dneh na svetlo. Pisatelj Anastasija Grūna opisuje in osvetluje od vseh strani in iz njegovih lastnih del dokazuje, da ni bil ravno tako svetla luč na nebu, tako silovit duševni velikan, tako plemenit svobodoljub, kakor si ga nemški možgani v svoji pretiranosti domišljujejo. Želeli bi, da bi se ta knjiga zlasti pri nemški inteligenci razširila, da ne bodo krivično sodili o nas Slovencih in o dogodkih pri razkritji njegove spominjske plošče.

(Velika menažerija) lastnika Kludskega prišla je pred prazniki v Ljubljano in se je ob Latermanovem drevoredu naselila. Ima menda 200 raznih zveri in živali.

(Razpisane službe.) Cestnega posipača služba na Ljubeljski državni cesti v kranjskem okraju z mesečno plačo 16 gld., ki se bodo na 18 in 20 povišali do 4. julija. Prošnje c. kr. deželni vladi v Ljubljano. — V Semiču na Dolenjskem razpisana je do konca tega meseca služba poštnega odpravnika z letno plačo 200 gld., pavšalom 60 gld. ter 700 gld. na leto za vožnjo med Semičem in Metliko.

(V Postojni) je bilo včeraj blizo 6000 ljudi, ki so jama obiskali. Ljubljanski vlak je imel 16 voz za osebe, ljudi je pa toliko prišlo, da je pri blagajnici kart zmanjkalo. Tudi od drugih strauj je prišlo mnogo ptujcev podzemeljska čuda gledat.

(Visoka gosta) obiskala sta v poslednjih dneh Postojno. Prvi je bil španjski pretendent Don Carlos, drugi pa francoski princ Viktor Napoleon, o katerem se je govorilo, da si misli v Trstu Muratovo vilo kupiti. Sedaj se pa ravno o tem princu čuje, da se bo nakupil na Koroškem ob Verbskem jezeru. Prvi se je mudil v Postojni menda deset dni, drugi pa nekaj menj.

(Zahvala.) Povodom prelepe veselice, ktero je priredilo tukajšnje „Bralno društvo“ dne 6. junija t. l. na vrtu g. Gregoriča na korist revnim šolarjem ljudske šole, prejelo je podpisano šolsko vodstvo lepo svoto čistega dohodka 39 gld. 32 kr., za kar se v imenu revne šolske mladine najprisrčneje zahvaljuje vsem blagodušnim dobrotnikom, posebnost pa p. n. sodelavcem za krepko podporo

Vodstvo ljudske šole v Krškem, dne 12. junija 1886.

Fr. Gabršek,

šol. voditelj.

(Iz Starega Loga pri Kočevji) se nam piše: Prijateljem svojim in znancem naznanjam žalostno vest, da nam je 8. junija zvečer predobra mati, večkrat previdena s sv. zakramenti umrla. Naj bode preblaga ranjca vsem prisrčno priporočena v spomin in molitev.

Peter Berčič.

(Kresove žgati) za povišanje slovanskih slavnosti je Tržaški magistrat ondašnjim Slovencem prepovedal. Lah pa vse smejo.

(Umrli je) v Barkovljah pri Trstu g. Matija Martelaneec, posestnik in denarničar obrtniškega društva minuli teden.

(Za kolero) umrl je v soboto zjutraj v Trstu zopet eden človek, ki se je iz Benetek pripeljal. Skoraj v tistem času pripeljal se je nek mornar čožot iz Benetek v Pulj, kjer je tudi za kolero umrl.

(Odprava tržaške svobodne luke.) V trgovinskem ministertvu so se te dni že začela posvetovanja ministerjalnih poročevalcev, dvornih svetovalcev Bazant, Haart in Wrba, o spomenici, ktero je izdala enketa v Trstu gledé naprav, ki bodo potrebne vsled odprave proste luke. Takrat izdelani načrti so se spopolnili, proračuni zgotovili in pri tem posvetovanji gré v prvi vrsti za to, da se določi, kake naprave so potrebne in v katerem redu se imajo izvršiti, da se do konca leta 1889, ko se odpravi svobodna luka, izvrše vsa tista dela, ki so iz tega ozira potrebna. Mej ta dela spada naprava

takih skladišč, v ktera se bo moglo skladati veliko blaga in bo mogoče zacarinovati ga brez oviranja prometa. Pred vsem se bo jemal ozir na že obstoječa skladišča, da se razširijo ali pa tudi nova napravijo. Sedaj obstoječi moli ostanejo ter se tako oskrbijo, da bo promet v veliki množini lahek. Potem se tudi določijo in obzidajo prostori, ki so potrebni za carinsko potezo. Ta dela se lahko izvrše v poltretjem letu ter se prične promet, pri tem pa se gledé stavbenih stroškov računni na dejansko sodelovanje Tržaškega mestnega zastopa in trgovinske zbornice, ki sta zgradila zdaj obstoječa skladišča ter jih oskrbuje. Železniške proge od luke do kolodvora južne železnice so že izvršene, one od sv. Andreja (hrpelsko-tržaškega kolodvora) pa se spelje do luke ob morskem obrežji ob enakem času, ko se zgradi železnica Hrpelje-Trst. V drugo vrsto spadajo pomorske stavbe, naprava novega tomuna za petrolej, podaljšanje zdaj obstoječih molov, oziroma njih pomnožitev, in ta dela bodo potrebovala več let, da se dovrše. Vsa ta zadeva se kakor zakonska osnova jeseni predloži državnemu zboru in od sklepov t ga zbora bo odvisno, do ktere dobe se imajo vsa dela dovršiti.

(Iz Dubice) imamo gotovo sporočilo, da tolovaji ki so umorili čast. g. Val. Laha, niso nič odnesli, ker so bili orožniki precej pritegnili. Oskrbnik Lahove zapuščine je postal preč. g. Josip Kolarič, župnik in dekan v Dubici hrv., in do tega gospoda naj se obrnejo v obroku 14 dni, kateri imajo morebiti pravico do g. Lahove zapuščine ali katerim bi morebiti ranjki bil kaj dolžan, da se vanje ozir ima, ker na poznejše oglase se ne bo oziralo.

(Popravek.) V št. 130 „Slovenca“ med domačimi novicami pod naslovom Pogreb Božidara Raića naj se med navedenimi venci namesto „Društvo Ptuj in okolice“ bere: „Duhovništvo Ptuj in okolice“.

Razne reči.

— 1500 izgrednikov so vjeli 11. t. m. v Budapeštu in odpeljali na policijo in v kosarne. Zgodilo se je to tako: Na konci Kerepeških ulic in pri muzeji nabralo se je mnogo ljudstva, ki se ni hotlo umakniti. Policija je zopet poklicala vojaštvo na pomoč, ki se je podalo v manjših oddelkih po stranskih ulicah in se je počasi pomikalo proti ulici in proti muzeji, tako da je bila vsa truma na koncu Kerepeških ulic popolnoma zajeta. Oglasila se je vojaška tromba tu, oglasila se na levi in desni v znamenje, da so vsi posamezni vojaški oddelki svoje delo izvršili ter ulice od svoje strani zaprli. Na poziv poveljnika, naj se mirno razidejo, odgovorila je druhal s krohotom. Poveljnik zapové nataknil bodala ter oistro proti razgrajalcem postopati. Začnejo se vmikati, a kam? Od vseh strani so bili zajeti. Podajo se na milost in nemilost. Odpravili so vojaki najprej žene in slučajno navzoče, od katerih se je mislilo, da spadajo k boljšim stanovom; druge, večinoma delavce, so kar trumoma gnaši v kosarno in na policijo in in tam zaprli; bilo jih je baje še okoli 710. Mreža je bila tako na široko raztegnjena, da zajeli so baje vse izgrednike. Prav; le po takem resnem postopanju vpade pogum predrznim razgrajalcem.

— Velik čudež. Oče obišče svojega sina dijaka v mestu. Sin mu je razkazal vse zanimivosti mesta. Naposled mu pokaže doma v svojem stanovanji še nekaj s temi besedami: „Le pogledajte oče, to je pa največji čudež tega stoletja, med mojimi šolskimi knjigami pa v svojem gnezdu mirno vale tašice.“

Telegrami.

Monakovo, 14. junija. Policijsko ravnateljstvo objavlja žalostno novico, da je kralj Ludovik II. sinoči ob 3/4 na 7 po Bergskem parku sprehajavši se, skočil v Starnbergsko jezero in vtonil. Za njim je skočil njegov hišni zdravnik Gudden hoteč ga rešiti, pa je tudi vtonil. Obeh trupla našli so še le ponoči ob 11 v jezeru, na obalah pa dva solnčnika, kraljevo spodnjo in površno suknjo. Guddonova glava je vsa razpraskana, iz česar se da soditi, da ga je moral kralj pri nameravani rešitvi hudo napasti, ker se vsi njegovi nohtovi na zdravnikovem čelu in po licih poznajo. Danes dopoldne prisegli so vojaki novemu kralju Otonu in pa vladarju Luitpoldu. Ministri so odšli v Berg, da potrdijo kraljevo smrt z dokumenti. Ljudstvo je ganjeno in iz vseh cerkva čuje se otožno zvo-

nenje. Vladarstveni patent je izišel; v tistem je določeno, da na podlagi ustave vsled kraljeve smrti kraljeva krona preide na prince Otona. Ker je pa ta tudi na duhu bolan in za vladanje nesposoben, prevzel bode oskrbništvu države princ Luitpold.

Monakovo, 15. junija. Sinoči ob pol devetih zvečer blagoslovil je dekan Türk v družbi treh drugih dvornih duhovnikov kraljevo truplo v predvoru kraljevega gradu Berg, ktero so potem v jako priprostej krsti na mrtvaškem vozu s štirimi konji v Monakovo prepeljali. Za mrtvaškim vozom peljalo se je tri vozove duhovščine in pa mnogo jokajočega naroda spremljalo je kraljevega mrliča, ki so ga ponoči ob 1 uri 20 minut nepričakovano hitro v Monakovo pripeljali, kjer bo v prestolnem gradu na odru ležal.

Rim, 13. junija. Od včeraj do danes opoldne zbolelo je v Benetkah pet ljudi za kolero, umrlo pa tudi pet.

Žitna cena.

Pšenica banaška 1 hkl. 8 gl. 41 kr., — domača 7 gl. 95 kr. — Rž 6 gl. 10 kr. — Ječmen 5 gl. 11 kr. — Ajda 5 gl. 61 kr. — Proso 6 gl. 43 kr. — Turšica 5 gl. 61 kr. — Oves 3 gl. 79 kr.

Umrli so:

11. junija. Franc Anžič, tesarjev sin, 4 mes., Hradeckega vas št. 25. — Marija Rihteršič, pekovega pomočnika hči, 8 mes., Stari trg št. 12, driska. — Avgusta Nekrep, trgovčeva hči, 2 leti, Špitalske ulice št. 9, davica. — Jože Jeras, hišni posestnik, 56 let, Kravja dolina št. 17, jetika.

V bolnišnici:

10. junija. Marija Fajgel, delavka, 19 let, jetika.
11. junija. Anton Morela, krtačar, 21 let, jetika.

Dunajska borza.

(Telegrafično poročilo.)

15. junija			
Papirna renta 5% po 100 gl. (s 16% davka)	85 gl. 25 kr.		
Sreberna „ 5% „ 100 „ (s 16% davka)	85 „ 90 „		
4% avstr. zlata renta, davka prosta	116 „ 85 „		
Papirna renta, davka prosta	102 „ — „		
Akcije avstr.-ogerske banke	880 „ — „		
Kreditne akcije	282 „ 60 „		
London	126 „ 20 „		
Srebro	— „ — „		
Francoski napoleond.	10 „ — „		
Ces. cekini	5 „ 94 „		
Nemške marke	61 „ 90 „		

Vremensko sporočilo.

Dan	Čas	Stanje	Veter	Vreme	Mokri- na 24 ur v mm
opazovanja		zrakomera v mm	toplomera po Celziju		
7. u. jut.	733-73	+12.4	brezv.	megla	
12. 2. u. pop.	731-53	+22.2	sl. zap.	del. jasno	0-00
9. u. zveč.	731-75	+15.8	sl. zap.	jasno	
7. u. jut.	731-27	+14.0	sl. zap.	oblačno	
13. 2. u. pop.	729-45	+24.4	sl. jzap.	del. jasno	0-00
9. u. zveč.	730-17	+17.4	sl. jzap.	del. jasno	

V soboto jutraj megla, pozneje deloma oblačno, zvečer jasno. Srednja temperatura 16-8° C., za 1-6° pod normalom. V nedeljo jutraj oblačno, pozneje jasno. Srednja temperatura 18-6°, za 0-2° nad normalom.

Kupujte srečke

pogrebnege društva

„Marijine bratovščine“.

Društvo Marijine bratovščine v Ljubljani napravi

dobrodelno loterijo,

katero namen je

ustanova zavetišča „Marijinega doma“,

kjer bodo imeli ostareli in onemogli ter zapuščeni ljudje zavetišče in vso oskrbnost brezplačno.

Ta loterija je z odlokom vis. c. k. finančnega minist-

sterstva dne 21. septembra 1885, št. 28.606 dovoljena.

Osnovana je na podlagi 50.000 srečk

po 50 krajcarjev, ki bodo zadela 2000

dragocenih in vsakemu koristnih

dobitkov v skupni vrednosti 5000 goldinarjev. Vsaka pet in dvajseta srečka

gotovo zadene.

Srečkanje bo v Ljubljani 1. decembra 1886 v prilož-

nostni vladnega zastopnika.

Srečke imajo na prodaj: Na Poljanski

cesti: trgovka Marija Ojstriš, na cesarja Jožefa trgu:

Urbasova trafika; v Špitalskih ulicah: Majerjeva

trafika; na Mestnem trgu: trafika Svatek, trgovce

Türk in zlatar Šparovje; na Starem trgu: trgovca

Blaznik in Ribič; na se. Petra cesti: pri društven-

em načelniku Regaliju, v brivnici Bukovnikov

in knjigovez Fr. Dežman; v Kolodvorskih ulicah:

puškar Dimic; na Marijinem trgu: trgovce Bučar;

v Slonovih ulicah: trafika Prosenčeva; v Selen-

burgovih ulicah: trafika v Čitalnici; na Dunajski

cesti: trafiki Bolé in Blaž ter trgovce s pohištvo

Dogan; vrh tega mnogi poverjeniki družbe

sv. Mohorja. (4)

Cerkveno-književna novost!

V „Katoliški Tiskarni“ je ravno izšla knjiga:

ZBORNİK

cerkvenih govorov

na slavo

SS. Cirilu in Metodu.

Zbral in na svetlo dal

ANTON ŽLOGAR,

kapelan pri mestni fari sv. Jakopa v Ljubljani.

Z dovoljenjem v. č. knezoškofjstva Ljubljanskega.

Čisti dohodek je namenjen družbi ss. Cirila in Metoda.

V LJUBLJANI.

Založil izdatelj. — Tisek „Katoliške Tiskarne“.

Vel. 8° 16 pol na krasnem papirju.

Cena 1 gl. 60 kr. in 10 kr. za poštino.

Dobiva se

(2)

pri izdatelji in v „Katoliški Bukvarni“.

V našem založništvu je izšla in se dobiva po vseh knjigotračnicah knjiga:

Kurzgefasste

Geschichte Krains

mit besonderer Rücksicht auf Cultur-Entwicklung.

Von

August Dimitz.

10 pbl v 8°.

Cena mehko vezani knjigi je 80 kr., elegantno v zlatem obrezku vezana stane 1 gl. 50 kr

Čislani gospod pisatelj podaje nam v omenjeni knjigi pregledno in skupno, nič važnega prezirajočo, objektivno podobo povestnice naše ožje domovine, koja bode vsak domoljub gotovo kot dobro delo in s veseljem marljivo prebiral.

Ig. pl. Kleinmayr & Fed Bamberg

knjigotračnica

v Ljubljani na Kongresnem trgu.

Piccoli-eva esenca za želodec.

katero pripravlj

G. PICCOLI, lekar v Ljubljani.

Ozdravlja kakor je razvidno iz zahvalnih pisem in zdravniških spričeval bolezn i v želodecu in trebuhu, bodeenje, krč, želodečno in premenjavno mrzlico, zabasanje, hemeroidje, zlatenico, migreno itd. in je najboljši pripomoček zoper gliste pri otrocih.

Pošilja izdelovatelj po pošti v škatljicah po 12 steklenic za 1 gl. 36 novc. Pri večem številu dabi se primeren odpust.

Cena eni steklenici 10 kr.

Gosp. Gabrielu Piccoli-ju, lekarju v Ljubljani.

Na zahtevanje potrjujem, da sem Vaš evet za želodec, kojega deli so mi dobro znani, v velikih slučajih vspešno rabil proti boleznim v želodecu in zlati žili. Ljubljana, mesec januar 1884.

(46) Dr. Emil vitez pl. Stöckl,

c. k. vladni svetovalec in deželno-sanitetni poročevalec.

Podpisani potrjuje, da ima želodečna esenca ljubljanskega lekarja Piccoli-ja hitre in preudne zdravilne moči. Z njo ozdravelo je mnogo ljudi moje in sosedne župnije; komaj preteče dan, da ne bi kdo prišel k meni, ki me prosi za jedno steklenico želodečne esence, kojih imam vedno nekoliko pripravljenih.

A. Wlassich, župnik-kanonik. Plomin, Primorsko.

Antirrhéumon, najboljšo zdravilo proti prehlajenji, kostobolji, hromoti delavnih čutnic, bolečinam v križi in v prsih, prehladnim bolečinam v glavi in v zobeh. Steklenica 40 kr.

Pastile santoninske; (kolesci zoper gliste izkušeno zdravilo zoper gliste, škatljica 10 kr., 100 košček 50 kr. 1000 koščekov 4 gl. 2000 košček 6 gl.

Salicilne pastile proti prehlajenju najboljši pripomoček proti davici (difteritis), pljučenim, prsnim in vratnim bolečinam, zoper kašelj in hripavost, škatljica 20 kr.

Zeliščni prsni sirop. Ta iz zdravilnih zelišč izdelani sirop se rabi z najboljšim uspehom proti vsem prsnim in pljučenim boleznim, zasliženju, kašlju, hripavosti, dušljivem kašlju itd. Odraščeni naj vzamejo 3 do 4 žlice vsaki dan, otroci pa toliko žlice. Steklenice 36 kr.

Tu navedena, kakor vsa

druga zdravila se

zmiraj sveža dobé

v lekarni

G. Piccoli-ja

„Pri Angelu“

v Ljubljani,

na Dunajski cesti,

kjer se naročila takoj po pošti proti pocetji izvršujejo.